

Відділ освіти Верхньодніпровської райдержадміністрації
Районний методичний кабінет
Комунальний заклад Верхівцевський навчально-виховний комплекс
«Середня загальноосвітня школа №1-дошкільний навчальний заклад»
Верхньодніпровської районної ради Дніпропетровської області

Модель сучасного вчителя (Творчий проект)

Замкова Ірина Іванівна
учитель початкових класів,
кваліфікаційна категорія

«спеціаліст вищої категорії»,
педагогічне звання

«старший вчитель»

2015р.

Зміст

Вступ

1. Теоретичні аспекти

- 1.1. Модель сучасного вчителя як конкурентоспроможного фахівця
- 1.2. Педагогічний менеджмент
- 1.3. Загальні риси педагогічного іміджу

2. Розробка Концепції проекту «Сучасний вчитель в інноваційному просторі Верхівцевський НВК»

- 2.1. Організація навчально-виховного Верхівцевського НВК
- 2.2. Концептуальна модель сучасного вчителя в інноваційному просторі
НВК

3. Критерії реалізації концептуальних завдань проекту

- 3.1. Зміни у педагогічній діяльності та технологічного забезпечення
навчального процесу
- 3.2. Оновлення освітнього середовища та методичного роботи
- 3.3. Поетапне впровадження проекту «Модель сучасного вчителя»

4. Висновки

5. Література

На початку третього тисячоліття поглиблюються та прискорюються загальносвітові соціально-економічні, політичні, соціокультурні процеси, які визначають розвиток людства на сучасному етапі його життєдіяльності. Глобальні суспільні зрушення мають систематичний, швидкий, незворотний характер. Вони зумовлені науково-технічним прогресом, швидкою інформатизацією та комп'ютеризацією, демократизацією суспільного життя. Найбільш відповідальною в цих умовах є роль освіти. Саме освіта має безпосередній та найбільший вплив на особистість і суспільство. Тому у сьогоденному світі перед педагогічною освітою України поставили нові завдання. Вони потребують нових підходів до підготовки фахівця, здатного до креативної діяльності, відповідного реагування на вимоги часу, поглиблення і вдосконалення професійних компетенцій тощо. Завдання щодо необхідності постійного професійного розвитку вчителів відображено в законах України «Про освіту», «про вищу освіту», «Національній доктрині розвитку освіти України XXI століття», «Концепції педагогічної освіти», Державній програмі «Учитель».

Проблема вчителя – його професіоналізму, світоглядної культури, духовно – морального обличчя – одна з найактуальніших у педагогіці й філософії освіти. І це зрозуміло. Адже саме від вчителя, його особистісних характеристик залежить реалізація навчальних планів, якість освітніх послуг, виховання учнів як у процесі навчання, так і в позанавчальний час. Тому дослідження проблеми формування особистості сучасного вчителя видається мені завданням невідкладним.

1.1. Модель сучасного вчителя як конкурентоспроможного фахівця

Сучасний вчитель – це професіонал, який знаходиться у постійному творчому пошуку, а також у пошуку відповіді на актуальне проблемне питання «чому навчають школярів?». Сучасному вчителю необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. Про це ми читаємо в державній національній програмі «Освіта», де наголошується, що один із головних шляхів реформування освіти полягає в необхідності «підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їхнього професійного та загальнокультурного рівня». Конкурентоспроможний вчитель повинен володіти надзвичайними можливостями впливати на проблеми світогляду особистості настроїв і моральності учнів. Учитель сучасної школи повинен не просто вчити, він повинен формувати духовно інтелектуальну творчу особистість, адаптовану до сучасних вимог, різнобічно розвинену, соціально зрілу, яка успішно засвоює ціннісний нормативний досвід поколінь, виробляючи свій власний досвід діяльності, творчості, спілкування.

Головними технологіями формування сучасного конкурентоспроможного вчителя можна назвати такі :

- технологія саморозвитку , самовдосконалення, самореалізації, підвищення професійно – фахового та індивідуально – особистісного рівня впродовж всієї педагогічної діяльності та всього життя ;
 - технологія методичної мобільності і оновленого способу мислення;
 - технологія системного застосування компетентнісних , особистісно зорієнтованих технологій у навчально – виховному процесі ;
 - технологія інноваційності та вміння адаптуватися у сучасному освітньому просторі;
 - технологія критичного мислення;
 - технологія формування системи цінностей з урахуванням особистих запитів , норм ситуації та естетичних уподобань для формування духовно – ціннісних орієнтацій учнів
- Конкурентоспроможний фахівець – це особистість, яка є дослідник, творець нових знань, проектувальник свого життя.

Риси притаманні моделі конкурентоспроможного вчителя я бачу такими:

К - креативність
О – оптимальність
Н – нестандартність
К – конкурентоспроможність
У – уміння взяти на себе ініціативу
Р – реалізація задуманого
Е – ентузіазм
Н – новаторство
Т – творчість
О – об’єктивність
С – самореалізація
П – перфекціонізм
Р – рух вперед
О – оптимізм
Ж – життєвий тонус
Н – новизна
І – інтелект, інновації, ініціативність
С – саморозвиток
Т – толерантність
Ь

Зараз всім зрозуміло, що в сучасних умовах, що постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування і використання нового (нових ідей, задумів, нових підходів та рішень). Це людина, яка володіє певним переліком якостей, а саме: рішучістю, вмінням не зупинятися на досягнутому, сміливістю мислення, вмінням бачити за межі того, що бачать сучасники і бачили попередники.

1.2. Педагогічний менеджмент

На мою думку, щоб модель сучасного вчителя була більш повною і всебічно освітленою, треба зазирнути у «корінь» педагогічного діла, де побачимо, що головною функцією вчителя – є управління процесами навчання, виховання, розвитку, формування. Не навчати, а направляти навчання, не виховувати, а керувати процесом виховання повинен вчитель. Справжній майстер свого діла залишається у навчально-виховному процесі як би «за кадром», за межами вільно здійснюючого учнями, а насправді –керуючого педагогом вибором. Не доносити готові істини, а допомогти народитися думці в голові учня повинен знаючий педагог. Таким чином, серцевина педагогічної діяльності в управлінні усіма тими процесами, які супроводжують становлення особистості.

Сьогодні у педагогічний словник проникло поняття «менеджмент» (від англ. Management – керівництво, управління). Те, що робить вчитель все частіше у педагогіці починають називати «педагогічним менеджментом», а самого педагога –«менеджером»(виховання, навчання, розвиток росту потенціалу тощо).

Менеджмент вчителя – це вміння досягти поставлених завдань педагогічної діяльності, використовуючи працю, інтелект і мотиви поведінки учнів. Цей термін вживається для визначення складної сукупності форм і методів управління навчальною діяльністю з метою формування стійких пізнавальних інтересів до знань і потреби в навчанні та самоосвіті.

Педагогічне управління відрізняється короткочасністю і не повторюваністю прийнятих рішень, нестандартністю підходів до вирішення завдань, формування, утримання і зміцнення потреби у навчанні та самовдосконаленні. Зміни в суспільстві, зрушення на ринку праці зумовлюють особливі вимоги до творчого, інтелектуального потенціалу вчителів-менеджерів.

Різноманітність та взаємопов’язаний характер педагогічного управління зумовлює поліваріантність функціональних обов’язків менеджера. З огляду на це вчитель повинен знати усі основні складові сучасного педагогічного менеджменту (додаток1).

Педагогічна наука та учительська практика накопичили певні підходи до управління навчальним процесом. Згідно з ними первинними функціями управлінського процесу виступають планування, організація, мотивація, навчальна діяльність та контроль. Функції

управління пов'язані між собою і становлять єдину систему. Її ефективність залежить від координації зусиль взаємної довіри та загальної заінтересованості вчителів та учнів.

Менеджмент повинен стати невід'ємною частиною педагогічного процесу. Тільки тоді, коли у школах учителі стануть менеджерами з навчання – їх учні стануть самостійними і успішними менеджерами власного майбутнього.

1.3. Імідж сучасного педагога

Якщо ти думаєш на рік вперед – посади насіння,

Якщо ти думаєш на десятиріччя вперед – посади дерево,

Якщо ти думаєш на століття вперед – виховай людину!

Думати на «століття вперед» - основна професійна лінія вчителя. Саме в його руках майбутнє конкретної людини й держави в цілому. Від того, яким буде вчитель в очах своїх учнів, від його іміджу, - залежить дуже багато. Вчитель – це образ, який залишається у пам'яті дитини назавжди. «Добрий він, чи поганий», - це завжди той, хто завжди знаходиться під пильним поглядом батьків та дітей. Саме тому однією з складових педагогічної моделі сучасного вчителя є створення іміджу вчителя нової формації – особистості, здатної до активної педагогічної творчості та постійного самовдосконалення. Вчитель завжди був і залишається взірцем естетичних смаків, вишуканих манер і високого особистого іміджу.

Позитивний імідж – це професійні вимоги, які ставить суспільство до сучасного вчителя. Адже особистість дитини формується під впливом особистості учителя, іноді, навіть, несвідомим. Відповідно, професія накладає на людину певні обов'язки.

Імідж кожного вчителя індивідуальний, але разом з тим, містить загальні риси, що властиві його професії.

Перш за все йому повинна бути притаманна така психологічна риса, як врівноваженість. У структурі міжособистісних відносин повинен переважати демократичний стиль спілкування, прагнення до співробітництва з колегами, висока самооцінка. До професійних рис особистості педагога слід віднести широку ерудицію і вільний виклад матеріалу, вміння враховувати психологічні і вікові особливості учнів, володіння темпом мови (120 – 130 слів за хв.), загальну та спеціальну грамотність, звернення до учнів за ім'ям, миттєву реакцію на ситуацію, вміння чітко формулювати конкретні цілі, а також організувати навчальну роботу всіх учнів одночасно, вміння контролювати ступінь засвоєння навчального матеріалу. Наявність у вчителя таких умінь проявляється у вигляді доброзичливої манери поведінки та любові до дітей. Одним із основних способів формування іміджу являється візуалізація та вербалізація. Тому вигляд особистого іміджу вчителя набуває такої структури.

- Габітарний імідж (от лат. *Habitus* – зовнішність)
- Кінетичний імідж (кінетика – рух)
- Вербальний імідж (верба тика – мовлення)

Найкращим одягом для вчителя визнається костюм класичного стилю. Ні в кого не виникає сумнівів, що вдале використання ефектів кольору один з важелів впливу на людей. Психологічно грамотне використання кольору одягу грає досить суттєву роль в роботі педагога. Не можна одягати яскраво червоний одяг, якщо передбачається зустріч с потенційно конфліктним класом. Швейцарський психолог М.Люшер вважає, що червоний колір хоча й піднімає настрій, але драматичний, тривожний, провокує все і зразу. Сірий колір символізує довіру, успіх, спокій, він найбільш приємний очам учня з яким спілкуєшся. Що стосується блакитного, синього, фіолетового кольорів – вони викликають спокій та умиротворення. Чисті пастельні кольори асоціюються з хорошим настроєм, оптимізмом, добросердечністю. Безумовно до всього в житті, в тому числі і до вибору кольору одягу треба підходити індивідуально, зовнішність учителя повинна бути одухотвореною, натхненно випромінювати світло, тепло, доброзичливість усім своїм зовнішнім виглядом.

Усміхнений привітний вираз очей і мімічні м'язи обличчя передають саме внутрішнє тепло особистості. Усмішка є винятково важливим несловесним знаком педагогічного спілкування, але психологи радять не користуватися «черговою» усмішкою. Спочатку вдивіться в обличчя дітей декілька секунд, а потім повільно і тепло усміхніться. Така невеличка затримка переконує учнів в щирості вашої усмішки, прямий погляд у поєднанні з

поверненим до учня обличчям демонструє довіру відкритість, інтерес, готовність до взаємодії.

Головним знаряддям праці вчителя є слово. В слові матеріалізується думка. Саме мозок, а не слово, заставляє кожного по-своєму реагувати на мову, він не тільки запам'ятовує значення слів, але й надійно кодує будь який дотик, душевний досвід, який ми отримуємо разом зі словом. Практика показує, що знання законів нейролінгвістичного програмування, використання прийомів аутотренінгу, та сугестопедії, яскрава, емоційна, образна мова вчителя дає можливість керувати і навіть маніпулювати поведінкою учнів, впливати на їхню пізнавальну активність. Слід пам'ятати, що ми зможемо бути цікавими і корисними для своїх учнів тоді, коли знатимемо більше них. Але, звичайно, ми не завжди можемо бути поряд з ними. Тому ми повинні навчити їх самостійно добувати знання.

Про це розповідається у притчі:

«Одного разу учні поцікавились у вчителя, у чому полягає його робота. Учитель посміхнувся і сказав:

-Завтра ви дізнаєтесь про це.

Наступного дня учні збиралися провести певний час біля підніжжя гори. Зупинившись на перепочинок, вирішили пообідати рисом і солоними овочами, котрі взяв із собою вчитель. Доречно помітили, що овочі учитель посолив дуже щедро, а тому незабаром учням захотілося пити. Але виявилось, що вся вода, котру вони взяли з собою, уже закінчилася. Тоді учні стали шукати джерело. Тільки вчитель сидів на місці і не приймав участі у пошуках. Не знайшовши джерела, учні повернулися назад. Тут учитель піднявся і, підійшовши до учнів, сказав:- джерело, яке ви шукаєте, знаходиться он за тим пагорбом.

Учні, втамувавши спрагу, повернулися до учителя, принесли води і для нього. Учитель відмовився від води, показав на посудину, яка стояла біля його ніг. Вона була майже повна.

-Чому ти не дав нам зразу напитися, якщо у тебе була вода? – здивувалися учні.

-Я виконував свою роботу, - відповів учитель. Спочатку я пробудив у вас жагу, яка застала вас зайнятися пошуками джерела, - так як я пробуджую у вас цікавість до знань. Потім, коли ви розчарувалися, я показав, де знаходиться джерело, тим самим підтримав вас. Ну, а взявши із собою побільше води, я показав вам приклад того, що бажане може бути поряд, - доречно лише завчасно потурбуватися, не дозволяючи тим самим випадковості чи збудливості впливати на ваші плани.

-Отже, головна робота вчителя полягає у тому, щоб пробуджувати жагу, підтримувати і показувати приклад? – запитали учні.

-Ні, - відповів учитель, - головна моя робота – виховати в учня людяність і доброту – він посміхнувся і продовжив – і принесена вами вода для мене підказує мені, що свою головну роботу я поки що виконую правильно.»

Отже, учитель – це непросто професія, а високе звання, яке багато до чого зобов'язує, заставляє відчути свою відповідальність за долю кожної дитини, котра прийшла на урок.

2. Розробка Концепції проекту «Сучасний вчитель в інноваційному просторі Верхівцевський НВК»

2.1. Організація навчально-виховного процесу Верхівцевського НВК

Результатом реалізації Національної стратегії розвитку освіти передбачено підготовку та виховання педагогічних кадрів на засадах **безальтернативності інноваційних підходів до організації навчання та удосконалення підсистем освіти, дитино центризму, власного безперервного професійного та творчого зростання.**

Функціонування комунального закладу Верхівцевський навчально-виховний комплекс «Середня загальноосвітня школа №1-дошкільний навчальний заклад» Верхньодніпровської районної ради передбачає здійснення кадрової політики шляхом створення сприятливих умов для формування дієздатного колективу, розкриття творчого потенціалу кожного вчителя, підвищення його кваліфікаційного рівня та його професійного самовдосконалення.

Принцип «освіта на все життя» змінюється новим - «освіта впродовж усього життя». У школі змінені підходи до ролі вчителя. Це вчитель тьютор, модератор, фаселітатор,

який є одночасно й учителем-психологом, учителем-технологом, учителем-дослідником, який творчо, на високому рівні розв'язує складні професійні проблеми.

Кадрова політика школи спрямована на:

- *реалізацію основних напрямів модернізації системи освіти;*
- *розвиток та удосконалення творчого потенціалу педагогічних працівників;*
- *оволодіння педагогічними працівниками сучасними інформаційними технологіями;*
- *підвищення рефлексивної культури педагогічного колективу;*
- *створення умов для безперервного підвищення кваліфікації педагогів та управлінців;*
- *формування потреби у творчій самоосвіті впродовж усієї професійної життєдіяльності;*
- *розробка і запровадження різноманітних особистісних моделей взаємодії учнів і вчителів.*

Таким чином вирішується питання формування педагогічних кадрів нового типу. Здійснення навчально-виховного процесу в збагаченому освітньому середовищі вимагає від педагога готовності до інноваційної діяльності, а саме: знання новаторських методик роботи і досвід їх впровадження, налаштованості на експериментальну діяльність; володіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій.

Для проектування моделі сучасного вчителя здійснено системний аналіз кадрового складу НВК. Інноваційний потенціал колективу в умовах розбудови збагаченого освітнього середовища НВК потребує корекції шляхом впровадження системи науково-методичної роботи, курсів підвищення кваліфікації, саморозвитку педагогів і реалізації Моделі сучасного вчителя в умовах інноваційного освітнього середовища навчально-виховного комплексу. Пропоную розробку Концепції проекту професійно-особистісного зростання учителя:

Концепція проекту професійно-особистісного зростання вчителя Верхівцевського НВК

Мета проекту: Створення умов для професійного та особистісного зростання учителя, здатного до ефективної інноваційної діяльності в умовах збагаченого освітнього середовища НВК і забезпечення розвитку особистості дитини та її самореалізації в сучасному соціумі.

Завдання проекту:

1. забезпечення гуманістичної спрямованості педагогічної діяльності на досягнення освітніх результатів, які відповідають цілям розвитку особистості школяра і майбутнього громадянина України;
2. стимулювати зусилля і підтримувати ініціативи педагогів щодо розвитку освітнього середовища НВК;
3. створення ефективних умов для саморозвитку вчителів НВК;
4. оновлення змісту освіти і форм професійної діяльності педагогічних працівників, удосконалення післядипломної освіти через участь в роботі творчих груп, семінарів, інших форм методичної роботи;
5. своєчасне виявлення педагогічної інновації, збереження та її експертиза;
6. формування іміджу вчителя Верхівцевського НВК
7. розвиток учительського потенціалу засобами постійного підвищення кваліфікації, системи моральних і матеріальних стимулів для підтримки кращих педагогів та поповнення школи новим поколінням вчителів.

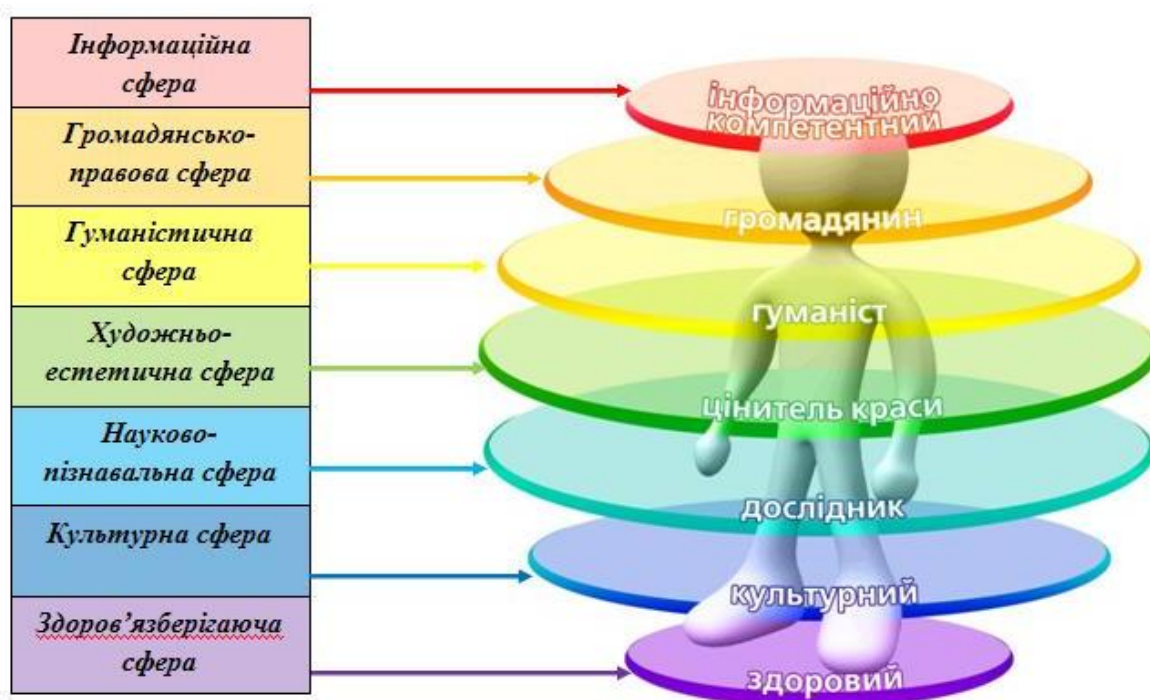
2.1. Концептуальна модель сучасного вчителя в інноваційному просторі Верхівцевського НВК

Концепція Проекту професійно-особистісного зростання учителя Верхівцевського НВК ставить за мету реалізацію моделі «Сучасний вчитель в інноваційному просторі НВК» націленої на розвиток особистісної сфери вчителя та ефективності в сферах діяльності в умовах інноваційного освітнього простору НВК.

З метою визначення вимог до вчителя, здатного реалізувати завдання Проекту інноваційного розвитку НВК, мною синтезовано модель збагаченого освітньосередовища НВК і отримано концептуальну модель «Сучасний вчитель в інноваційному просторі НВК», яка відтворює особистісну сферу вчителя, сфери діяльності в умовах інноваційного освітнього простору НВК та ставлення учителя до учнів, партнерів і педагогічної справи.

Особистісна сфера складається із власних позицій учителя в сферах інноваційного простору сучасного життя та рівнів розвитку особистісних характеристик у кожній сфері інновацій.

В здоров'язберігаючій сфері – вчитель - це людина із сформованою культурою здоров'я і актуалізованою потребою у здоровому способі життя, який власним прикладом пропагує здоровий спосіб життя в учнів і їх батьків, створюючи навколо себе здоров'язберігаюче середовище. Вчитель – є справжнім володарем здоров'я фізичного, психічного, духовного, емоційного, соціального.

Збагачення особистості вчителя в інноваційному просторі Верховівцеськог НВК

У культурній сфері – вчитель – це людина із визначеними найважливішими в житті поняттями - життєвими цінностями, встановленими нормами поведінки, яка здатна до прийняття великих досягнень всіх культур і розуміння всесвітньої культури.

У науково-пізнавальній сфері - вчитель – це людина, здатна до засвоєння наукових знань в різних галузях, з високим рівнем розвитку пізнавальної сфери, інтелектуальною активністю, прагненням до пізнання, самоосвіти, науковою ерудицією. Прагне до дослідницької діяльності сам і надихає до неї учнів.

У художньо-естетичній сфері – вчитель – це людина, яка здатна сприймати красу оточуючого світу (в природі, мистецтві, людині), яка прагне до збільшення краси в світі.

У гуманістичній сфері – вчитель стверджує цінність людини як особистості, її право на свободу, щастя, розвиток, прояв своїх здібностей.

У громадянсько-правовій сфері – вчитель – це людина, яка має розвинену громадянську самосвідомість, активну позицію, правову грамотність, почуття відповідальності за свої вчинки і дії, ініціативність, самостійність та почуття любові до Батьківщини, здатний до виховання майбутніх громадян світу - упевнених в собі, здатних

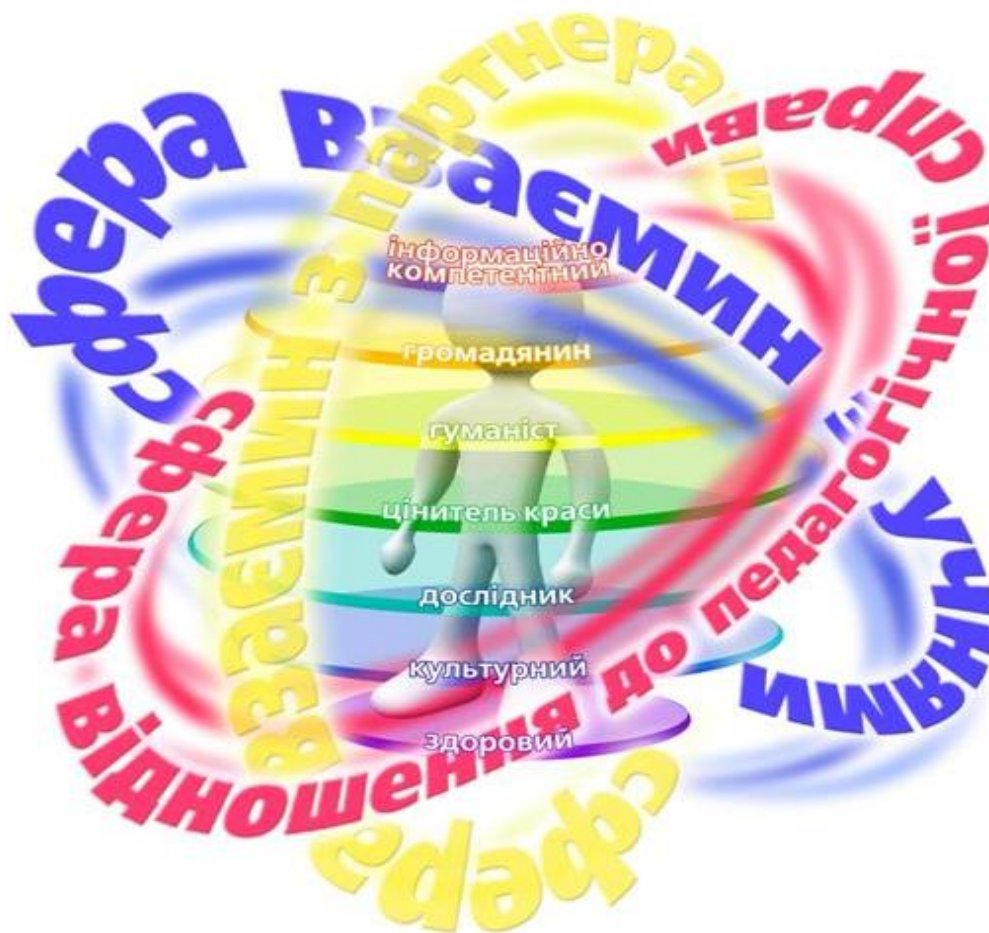
аналізувати в майбутньому всі важливі і складні проблеми, що вставатимуть на їх шляху і знаходити позитивні рішення.

У інформаційній сфері – вчитель – це людина, яка усвідомлює роль інформації в суспільстві, володіє знаннями законів інформаційного середовища і новими інформаційними технологіями. Вміє адекватно формулювати свою потребу в інформації; ефективно здійснювати пошук потрібної інформації в усій сукупності інформаційних ресурсів; переробляти інформацію і створювати якісно нову; вести індивідуальні інформаційно-пошукові системи; адекватно відбирати та оцінювати інформацію; здатна до інформаційного спілкування і володіє комп'ютерною грамотністю.

Сфери діяльності в умовах інноваційного освітнього простору НВК представлено наступними категоріями: взаємини з учнями, з партнерами (адміністрацією, колегами, батьками, партнерами) і ставленням до педагогічної справи (а також творчої та самоосвітньої діяльності).

Ставлення до учнів, партнерів і педагогічної справи сучасного учителя складається з наступних позицій.

Сфера взаємин з учнями націлює на відповідність вимогам сучасності культури, інтелекту і ерудиції, моральності, обізнаності навіть зовнішнього вигляду. Інтерес і любов до дитини допомагає створювати теплу атмосферу любові і підтримки в навчально-виховному процесі. Вчитель поважає особистість учня і створює умови для розвитку в ньому самоповаги та позитивного уявлення про себе. В відношеннях з учнями не стільки відповідає на їх питання, скільки заохочує учнів до самостійного пошуку відповідей. Він плекає кожну дитину до успіху, знаходить для неї стимулятори творчої активності, захоплює її процесом творчого пізнання, розвиває емоційний інтелект, застосовуючи нові навички мислення. Використовує безліч методів для того, щоб самооцінка дитини була максимально висока і при цьому ґрунтувалася на її реальні досягнення. Таким чином, сучасний вчитель професійно створює практичну основу для досягнення успіху і здобуття впевненості у власних силах кожного учня.

Такою я бачу Модель «Сучасний вчитель в інноваційному просторі Верхівцевського НВК

Сфера взаємин з партнерами націлює педагога на відповідність зовнішніх проявів і внутрішніх установок, відповідність його характеру і поглядам в умовах широкого діапазону стосунків.. Педагог спілкується з багатьма категоріями людей. Його партнерами в педагогічній справі виступають: адміністрація, вчителі і вихователі ГПД НВК, соціально-психологічна служба, батьки, педагоги інших навчально-виховних закладів, керівники РМЦ, методисти-координатори, науковці і робітники вищих навчальних закладів. Різні ролі потребують різних моделей поведінки при збереженні специфічних особливостей педагогічної ролі і особистості вчителя. З іншого боку публічна діяльність вчителя вимагає вміння подати себе, самопрезентувати, тобто показати свої певні якості тій чи іншій аудиторії, в певній ситуації, з певною метою. Очікування партнерів від співпраці з вчителем базуються на його професіоналізмі, педагогічній компетентності і мають певні особливості.

Так, адміністратори звертають увагу на професіоналізм і вміння застосовувати інноваційні педагогічні технології, організаційні та методичні вміння педагога, його інформаційну компетентність та здатність підтримувати комфортні умови здоров'язберігаючого освітнього середовища.

Батьки звертають увагу на компетентність, турботливість, але одночасно вимогливість фахівця. Педагог повинен будувати свої відношення з ними на засадах поваги до батьків і дітей, співпраці, індивідуального підходу, бажання допомогти в розкритті здатностей їх дитини та її самореалізації. Батьки повинні бути впевнені, що педагог не допустить затримки в розвитку обдарованості дитини та відставання в засвоєнні нормативного освітнього мінімуму. Це сприятиме формуванню професійного та педагогічно компетентного іміджу вчителя, що стане запорукою ефективних партнерських відносин з батьками в співпраці виховання та навчання дітей.

З точки зору вчителів, найбільш суттєвими якостями особистості ідеального вчителя є компетентність, ерудиція, професійна працездатність, врівноваженість, витримка, чуйність, дбайливість, товарицькість, вимогливість, цілеспрямованість, справедливість, чесність, організаційні здібності, впевненість у собі, почуття гумору. Педагог повинен будувати свої відношення з колегами на засадах поваги і такту, готовності до співпраці, співтворчості, роботі в команді, професійного вирішення проблем, емпатії, підтримки і допомоги, рефлексії результатів колективної праці, вираження вдячності, прогнозування та ініціювання партнерських стосунків з метою професійного зросту та збагачення освітнього середовища НВК.

Сфера відношення до педагогічної справи націлює педагога на синтез низки властивостей. В педагогічній справі він повинен бути: науковцем (володіти підходами і методами дослідження роботи); педагогом (знати та вміти застосовувати на практиці педагогічну теорію); психологом (знати основи психології, вікові й індивідуальні психологічні особливості учнів); технологом (володіти методикою і технологією навчально-виховного процесу, втілюючи наукові ідеї в практику); організатором (володіти навичками управлінця-менеджера для керівництва учнівським колективом); трішки медиком (знати фізичні та розумові межі дитячого організму, рамки психологічного навантаження); артистом (вміти переконуватися, володіти правильною дикцією, художнім словом) тощо. В своїй педагогічній діяльності задовольняє вимоги, пропоновані новою епохою, тому вирішальним фактором сучасного вчителя в інноваційному просторі виступає рівень володіння ним інноваційними педагогічними технологіями, інформаційно-комп'ютерна обізнаність та готовність до пошуково-дослідницької діяльності.

Враховуючи вимоги сучасної освіти, сучасний вчитель спроможний дозабезпечення навчання на основі практичної діяльності. Відмовляючись від пріоритетів системи лекцій, вчитель здатний створити умови, щоб учень не просто читав про історію, а сам розігрував

ті чи інші історичні події, немов приймає участь в них. Творче використання інформаційних технологій дозволить вчителю змінити процес навчання, а не тільки візуалізувати досліджуваний об'єкт. При цьому вчитель прагне поєднати кращі світові інформаційні та комунікаційні технології з постійним відчуттям радості від навчання. Об'єднання кращих методів навчання і викладання, традиційних цінностей і новітніх технологій ефективно використовується у форматі представлення навчальної інформації, в якому задіяні всі органи чуття, і який є одночасно розслаблюючим, веселим, різноманітним, швидким і стимулюючим. Вчитель надає пріоритети в інтелектуальному розвитку учнів творчому й критичному видам мислення, що допомагають внутрішній обробці інформації. Активізує навчання використанням ігор, жартів і сценок, практичними можливостями для того, щоб зробити матеріал більш доступним, поєднуючим отримані знання з реальним життям. Практикує регулярне повторення і сеанси аналізу; а разом з ними-можливість відсвяткувати отримання нових знань. Найважливіші професійні здібності та якості вчителя представлено чотирма групами: педагогічною ерудицією; володінням педагогічною діагностикою; володінням педагогічною технологією; науково-дослідницькою роботою з педагогіки. Кожна група припускає специфічну діяльність професійного педагога. Ці компоненти діяльності взаємодіють, вони взаємопов'язані з особистісними якостями педагога.

На стику взаємодії особистісної та професійної сфер особистісні характеристики вчителя отримують свій розвиток і продовження у професійній творчості.

Толерантне ставлення до людини, психологічне знання і розуміння його природи як особистісна характеристика людини-вчителя на стику сфери професійних відносин забезпечує знання природи дитини, закономірностей його розвитку, передбачення результатів, педагогічну діагностику, обґрунтоване цілепокладання, успішне конструювання та ефективну реалізацію педагогічної технології.

На стику особистісної сфери дослідницької та професійної виникає педагогічне дослідження. Глибоке, ґрунтовне вивчення закономірностей навчально-виховного процесу, встановлення і пояснення причинно-наслідкових зв'язків у педагогічних явищах, - це вже область не діагностики, а науково-педагогічного дослідження. Цим займається вже сьогодні деяка частина самих допитливих і допитливих вчителів, цілеспрямованих, одержимих, наполегливих, інтелектуально підготовлених педагогів НВК.

Отже, концептуальна модель «Сучасний вчитель в інноваційному просторі НВК» гармонійно поєднує сфери збагаченої особистості вчителя зі сферами його професійної діяльності в інноваційному просторі НВК, що є підставою для її впровадження в навчально-виховний процес з метою професійного зростання вчителів і відповідності їх сучасним вимогам

3. Критерії реалізації концептуальних завдань проекту

3.1. Зміни у педагогічній діяльності та технологічного забезпечення навчального процесу

Головним у цьому процесі постає питання підготовки вчителя до роботи у новітній школі, у школі, що керує знаннями, яка змінюється за змістом та формами організації навчально-виховного процесу.

Треба ставити орієнтири на найважливіші вектори викликів часу, які визначають спрямування управлінських інновацій:

- *орієнтація на оволодіння технологіями соціалізації;*
- *необхідність навчання протягом усього життя в умовах гострої конкуренції на ринку робочої сили;*
- *необхідність постійно забезпечувати комунікаційність, яка виражається у знанні інформаційних технологій;*
- *здоровий спосіб життя, який у наш час виноситься на ринок як важлива здатність робочої сили.*

Важливе завдання управлінської діяльності, яка носить інноваційний, дослідницький характер - забезпечити залучення всього педагогічного колективу до роботи в режимі

оновлення, розуміння всіма працівниками місії навчального закладу. Залучення адміністрацією школи співробітників до спільної діяльності на основі розвитку і саморозвитку, з метою збереження у колективі атмосфери пошани, довіри і успіху. Уже на сьогодні в нашій школі діє система курсової перепідготовки при ДОШПО, вчителі школи є учасниками районних та обласних фахових семінарів, а також створені достатні умови для навчання вчителів інноваційним технологіям навчання, які засновані на особистісно - орієнтованому навчанні, а саме:

- розвивальне навчання;
- інтерактивне навчання;
- навчання з використанням ІКТ;
- креативне навчання;
- проектне навчання.

Росту професійного рівня педагогічних працівників сприяє участь їх у професійному конкурсі «Учитель року» різних номінацій, впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес, організація науково-дослідницької та експериментальної роботи.

3.2. Оновлення освітнього середовища та методичної роботи

Для формування вчительського професіоналізму необхідною умовою є систематичне підвищення своєї професійної майстерності та науково - методична діяльність.

Цілеспрямоване професійне самовдосконалення педагогічних кадрів – одне з головних завдань розвитку освітньої системи навчального закладу.

Пріоритетні напрямки системи підвищення професійної компетентності педагогічних працівників:

- формування ключових компетентностей;
- моніторинг якості освітньої діяльності;
- впровадження інноваційних технологій навчання;
- навчання і виховання в умовах профілізації старшої школи;
- самоосвітня діяльність педагога;
- залучення педагогічних кадрів до творчої роботи;
- психолого-педагогічний супровід освітньої діяльності.

Згідно моделі організаційно-педагогічної діяльності (додаток 2),кожен педагогічний працівник повинен займатись самоосвітою відповідно до індивідуального плану підвищення кваліфікації, який містить вимоги щодо опрацювання після курсового завдання. У систему методичної роботи включені заходи, що сприяють підвищенню кваліфікації.

Логічно було б змінити й тематичну наповненість вище згаданих заходів. Пропоную **практичні шляхи** реалізації науково-методичної проблеми закладу:

Засідання педрад:

- "Інноваційність – важлива ознака сучасної освіти"
- "Творча дослідницька діяльність вчителя та учнів як складова інноваційного підходу у навчальній діяльності"
- "Інноваційний пошук вчителя. Навчання в дії (чому інтерактивних технологій треба навчатися і як це робити)"
- "Осмислення уроку як результату застосування інноваційної педагогічної технології"
- "Інновації як резерв підвищення ефективності уроку""Розвиток педагогічного та учнівського колективів через упровадження інноваційних технологій"

Методичне об'єднання як спосіб підвищення професійної компетентності вчителя:

- "Інноваційний підхід до проведення виховних годин"
- "Методи вивчення класного колективу"
- "Інноваційні розробки, спрямовані на формування пізнавальної активності учнів у профільних класах"
- "Ефективність та дієвість інноваційних педтехнологій та їх вплив на рівень розвитку молодших школярів"
- "Прийоми формування критичного мислення"

Методичні наради

як спосіб розширення знань вчителя із теорії педагогіки:

- "Як правильно навчати "неправильну дитину"
- "Домашнє завдання учнів як засіб підвищення якості освіти"
- "Організація проектної діяльності учнів"
- "Етапи роботи над навчальним проектом"

Семинар – тренінг та семінар – практикум як ланка передання досвіду роботи:

- "Не втратити жодного учня", "Педагогіка успіху"
- "Самоосвіта вчителя – запорука педагогічної творчості"
- "Від творчого вчителя до творчого учня"

Постійно діючий семінар

"Сучасний урок: традиції та інновації"

- "Сучасні наукові уявлення про урок"
- "Методи, форми та способи навчання"
- "Вимоги до сучасного уроку", "Технології сучасного уроку"
- "Інформаційно-комунікативні технології та сучасний урок"

Психолого-педагогічний супровід

- Діагностика креативності вчителя
- Моніторинг сформованості творчих здібностей вчителів та учнів.

Науково-методична робота закладу маючи концептуальні положення, повинна ставити перед собою завдання, виконувати певні функції.

Напрямки науково-методичної роботи:

- поглиблення філософсько-педагогічних знань;
- вивчення принципів розвитку української національної школи;
- освоєння методики викладання додаткових предметів, спецкурсів, спрямованих на реалізацію ідей креативної освіти;
- систематичне інформування про нові методичні розробки;
- оволодіння науково-дослідними навичками.

Структура науково-методичної роботи складна і багатогранна.

Вона вимагає, індивідуальні, групові та масові форми роботи, які перебувають в органічній єдності, взаємодіють, доповнюють одна одну (додаток 3).

Головними структурними підрозділами науково-методичної роботи є: кафедри, методичні об'єднання, творчі групи, які вирішують певні завдання.

Методичний функціонал включатиме форми методичної роботи:

Індивідуальні форми роботи:

- Самоосвітні програми педагогів;
- Діагностування;
- Консультації для педагогів;
- Творчий звіт учителя;
- Творчий портрет учителя,
- Захист творчого портфоліо;
- Майстер-клас;
- Педагогічна майстерня;
- Педагогічні проекти

Групові форми роботи:

- Методична рада;
- Методичні об'єднання (захист плану роботи; відпрацювання візитки, засідання, звіт)
- Творчі групи;
- Предметна декада;
- Школа перспективного педагогічного досвіду;
- Школа молодого вчителя,

Колективні форми роботи

- Інструктивно-методичні наради;
- Науково-практичні конференції, семінари, «ділові ігри»;
- Методичний практикум для вчителя;
- Методичний тиждень;
- Методичний (аукціон, фестиваль, турнір);
- Педагогічні ярмарки власних наробок

Поряд з традиційними формами методичної роботи, треба популіризувати нетрадиційні: круглі столи, педагогічні діалоги, тренінги, майстер-класи, нетрадиційні форми проведення педагогічних рад, зокрема, педагогічна рада-методичний день.

Одним із напрямків методичної роботи навчального закладу - організація занять з різними категоріями педагогічних працівників: школа педагога – початківця (надання необхідної допомоги молодим спеціалістам в оволодінні методикою викладання свого предмета, розвиток вмінь використовувати у своїй роботі досягнення сучасної психолого-педагогічної науки, творчої активності молодих спеціалістів); школа передового педагогічного досвіду (популяризація педагогічного досвіду).

Планування методичної роботи повинно відбуватися на діагностико - корекційній основі й забезпечується цілісною інформаційно-аналітичною системою.

Система науково-методичної роботи покликана задовольнити потреби розвитку і оновлення навчального закладу та його інтереси відповідно до кон'юнктури ринку педагогічної праці, виступати засобом соціального захисту і забезпечувати потреби розвитку освіти України у висококваліфікованих конкурентоспроможних спеціалістах.

3.3. Поетапне впровадження проекту «Модель сучасного вчителя»

Етап термін	мета	Шляхи реалізації
Підготовчий 2014 рік	Визначення перспективних напрямків розвитку школи і її якісно нового стану	<ul style="list-style-type: none"> - формулювання мети програми, визначення завдань і створення програми розвитку; - розробити шляхи реалізації кожного напрямку ; - створення координаційного центру по впровадженню даної моделі; - наявність дидактичного забезпечення до програм розвитку; - організація науково-методичного супроводу по даній моделі; - відновлення матеріально-технічних ресурсів школи ;

Основний 2015 – 2017 роки	Перехід у новий якісний стан	<ul style="list-style-type: none"> - посилення в школярів мотивації навчальної діяльності; - впровадження моделі в навчально-виховну діяльність школи; - систематична діагностика й моніторинг навчальної успішності; - відстеження результатів діяльності; - збереження й зміцнення здоров'я учасників проекту - створення банку дидактичних матеріалів у рамках інноваційного підходу; - залучення учнів у досугову діяльність; - систематизація роботи з обдарованими дітьми; - забезпечення взаємозв'язку творчих груп; - формування позитивної суспільної думки про діяльність школи; - доведення методичних матеріалів педагогів до рівня методичних розробок;
------------------------------	------------------------------	---

Заключний 2018 рік	Аналіз досягнутих результатів і визначення перспектив розвитку	<ul style="list-style-type: none"> - високий рівень навчального процесу; - створення умов для збереження й зміцнення здоров'я учасників освітнього процесу; - існування системи роботи з обдарованими дітьми; - підвищення якості підготовки й перепідготовки фахівців, що працюють із обдарованими дітьми; - поліпшення матеріальної бази навчального закладу; - створення єдиного інформаційно - аналітичного середовища.
---------------------------	---	---

Висновки

Сучасна школа ставить перед особистістю педагога ряд вимог. Перелік якостей та рис особистості можна продовжувати довго, і всі вони мають неабияку важливість. Вміння педагога полягає в тому, щоб навчитися виділяти для себе найважливіші, прагнути виробити в їх собі.

Вирішення завдань Проекту «Модель сучасного учителя»

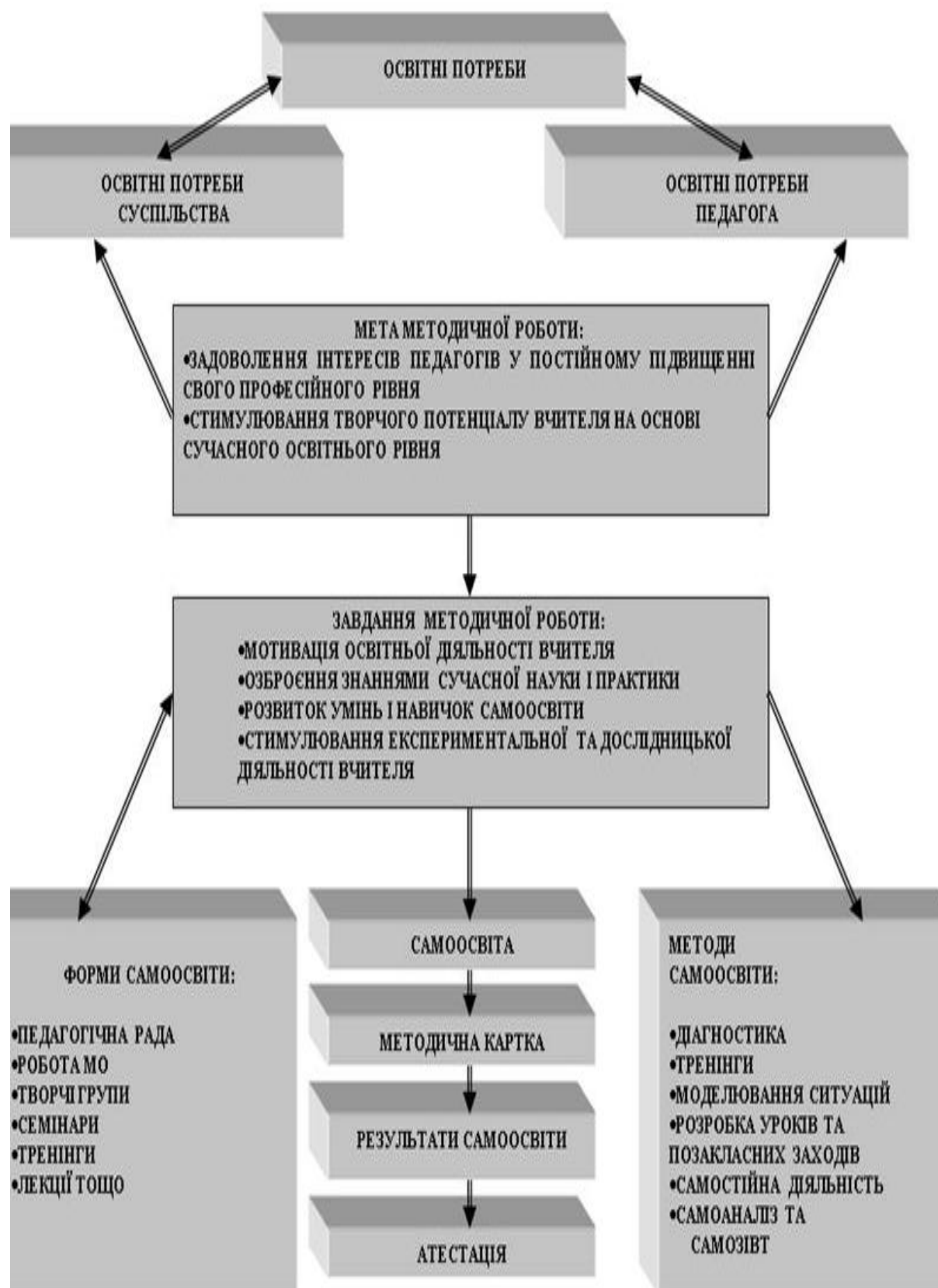
Верхівцевського НВК на 2014/2018 роки ,«Учитель XXI століття» з

гуманістичної спрямованості педагогічної діяльності на досягнення освітніх результатів, які відповідають цілям розвитку особистості школяра і майбутнього громадянина України, підтримка ініціативи педагогів щодо розвитку освітнього середовища НВК та створення ефективних умов для саморозвитку вчителів через оновлення змісту освіти і форм їх професійної діяльності, удосконалення післядипломної освіти через участь в роботі творчих груп, семінарів, інших форм методичної роботи, своєчасне виявлення педагогічної інновації вплине на формування іміджу вчителя Верхівцевського НВК та сприятиме створенню умов для професійного та особистісного зростання учителя, здатного до ефективної інноваційної діяльності в умовах збагаченого освітнього середовища НВК і забезпечення розвитку особистості дитини та її самореалізації в сучасному соціумі.

Література:

1. Закон України "Про освіту" // Освіта. - 21 серп. 1996 р. - №43-44 (221-222).
2. Абдуллина О.А. Общепедагогическая подготовка в системе высшего педагогического образования: Для пед. спец. высш. учеб. заведений. - 2-ге изд. перераб. и доп. - М.: Просвещение, 1990. - 141 с.
3. Науково-методичний журнал «Управління школою», №12, 2006.
4. Старченко К. М., Пуцов В. І., Гадзецький Б. В. Технологія управлінської діяльності. – К., 2002.
5. Методична робота в школі. – К.: «Шкільний світ», 2007.
6. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю. Вибр. твори: У 5-ти т.- т.2;
7. Фіцула М.М. Педагогіка.- Київ.- 2000.
8. Сисоева С. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя // Педагогіка і психологія. - 2005.
9. Banks P. E. Lecturing and all that // Cambridge Journal of Education. - 2001. - Vol.2. - 46 №1 - P. 6. 2. Career entry and development profil 2007/8. - London : Teacher training and development agency. - 2007. - 14p. 3. Teaching: High Status, High Standards. - Op. cit - P.17.
10. Гребенкина Л. К. Подготовка учителя в системе непрерывного педагогического образования : монография / Л. К. Гребенкина ; Ряз. гос. ун-т им. С. А. Есенина. - 2-е изд., испр. и доп. - Рязань, 2006
11. Бичко А. К., Бичко І. В. Феномен української інтелігенції. – Дрогобич, 1997.
12. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. – К., 2002.
13. Діалог культур і духовний розвиток людини (матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції). – К., 1995.
14. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. – К., 2000.
15. Ильенков Э. В. Философия и культура. – М., 1991.
16. www.politik.org.ua

Форми методичної роботи

